

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posredna številka 18 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

79. številka

V Ljubljani, v torek, dne 5. julija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Klerikalno politično pobalinstvo in libe- ralna mevžarija.

Ta hip, ko pišemo te vrstice, je vprašanje slo-
venske obstrukcije še nerešeno. Skoraj gotovo pa
pade odločitev, preden bo ta številka natiskana,
tako da najdejo čitatelji na drugem mestu že po-
ročilo o usodi žalostnega «boja», ki so ga začeli
naši hohštaperski klerikalci in kateremu so se naši
mevžasti liberalci vdali iz same strahopetnosti. Zgo-
diti bi se moral skoraj čudež, da se ne bi ves ta
donkihotski boj končal s strahovitim polomom. A
brez obzira na zadnji konec se že sedaj lahko kon-
statira, da je lumpovska politika naših klerikalnih
napihnjencev prizadejala slovenskemu narodu nov
udarec, da je diskreditirala vprašanje našega višjega
solstva in da mu je pritisnila pečat reakcionarstva
in policajstva na čelo. Šustersi in njegovi traban-
ti so vnovič pokazali, da jim narodne želje in nade
niso nič drugega kakor sredstva za dosego njihovih
egoističnih, deloma strankarsko egoističnih, deloma
pa naravnost osebno egoističnih namenov. Le z
egoističnega stališča klerikalcev se da razlagati
zadnja obstrukcija.

Z vsakega drugega stališča pa je tolovajstvo
ali pa blaznost.

Če hočemo razumeti, kaj pomenja hudolska
komedija, ki so jo uprizorili «katoliški» legionarji,
je treba zasledovati vse faze tega «boja», ki sploh
ni boj, ampak peklena farša.

Klerikalci natvezujejo slovenskemu ljudstvu, da
se bojujejo za slovensko vseučilišče. Natvezujejo mu
tudi, da je to najnujnejša slovenska, da je to prava
in pristna ljudska zahteva in da je baže važnejša
od vseh drugih zahtev. Že to je sleparstvo, kakrš-
nega so zmocni samo tako brezvestni demagogi, ki
ve doma razširjajo laž in v javnosti deklamirajo,
kar med štirimi očmi naravnost zanikujejo.

Vseučilišče je gotovo važna zahteva, ampak
tendenčna laž je, da bi bil od slovenskega vse-
učilišča odvisen obstanek našega naroda. In pira-
midalna laž je, da bi morali biti v tem vprašanju
vsi Slovenci enega mnenja, namreč ravno tistega
mnenja, ki ga diktira Šustersi. Dejstvo je, da imajo
jako pametni in za svoj narod gotovo vsaj toliko
vneti ljudje o posameznostih tega vprašanja vse
drugačne nazore kakor vrhovni kričaci. Marsikdo
n. pr. dvomi, da nam je ravno juridična fakulteta,
ta fabrika za advokate, policijske in vladne urad-
nike najpotrebnejša. Mnogi dvomijo, da je ravno
Ljubljana najprimernejša za sedež vseučilišča. In
mnogo jih je, ki o nekaterih nazorih, objavljenih
pred kratkim v «Agramer Tagblattu» o oportuni-
teti skupnega vseučilišča v Zagrebu ne sodijo tako,
kakor «Slovenec» in «Sl. Narod».

Ampak danes ni čas, da bi se razmotrivala ta
vprašanja. Mirno se lahko priznava, da je vpraša-
nje slovenskega visokega solstva danes bolj aktualno,
nego je bilo še pred kratkimi leti. Toda zdaj gre
za to, če je klerikalno liberalna obstrukcija (libe-
ralci so namreč prišli vanjo le vsled svoje tragi-
komične nesamostalnosti) res boj za slovensko vse-
učilišče.

To vprašanje pa se mora zanikati z vso od-
ločnostjo in ravno tisti, katerim je slovensko vse-
učilišče najbolj pri srcu, bi morali najstrože obso-
jati lumpovsko sleparijo, ki je uganja naša srednje-
veška banda na škodo vsega slovenskega naroda.

Vprašati je vendar treba: Kakšen namen ima
ta obstrukcija, kaj se more z njo doseči in kaj ne?

Prvi odgovor je ta: Vsa obstrukcija nima
nič, prav nič opraviti s slovenskim vseučiliščem.
Prav nič ne! Slovensko vseučilišče je pozitivna zahteva,
obstrukcija je pa negativno sredstvo. Z obstrukcijo se da kaj preprečiti, če je
uspešna, ne pa kaj doseči. Če bi bila obstrukcija
devolj mogočna (kar pa ni), bi lahko preprečila
ustanovitev italijanske univerze. Kaj bi bilo s tem
pridobljeno za slovensko vseučilišče? ... Ne le, da
nič, ampak naravno je, da bi se ustanovitev
slovenskega vseučilišča tem bolj za-
vlekla, čim bolj se zavlači ustanovitev italijan-
skega.

Od začetka je torej bila obstrukcija Slo-
vencev boj zoper slovensko vseučilišče. Treba je res
drznega čela, da se pred narodom resnica tako postavlja na glavo, kakor dela kleri-
kalna hudobnost in liberalna nerodnost.

Drugo je pa vprašanje, kaj pomeni ta obstruk-
cija politično sploh? Ali boj za kos slovenske pra-
vice? — Ne! Ampak boj zoper kosček italijanske
prave. Mi, ki smo tako majhni, da same s strogo
pravičnostjo lahko ohranimo svoje življenje in si
zagotovimo razvoj; mi ki potrebujemo stokrat bolj
simpatije po svetu, ker nimamo toliko sile, da bi
se mogli zanašati le nanjo; mi, ki bi morali ob
vsakem koraku dokazovati, da zahtevamo svoje in
priznavamo drugim, kar jim gre; mi, ki bi morali
biti povsod znani kot narod, bojujoč se za svo-
bodo — mi stojimo sedaj, hvala klerikalnemu po-
litičnemu barabstvu in liberalni strahopetnosti pred
svetom kakor narod policistov, kakor ne-
pravičen, nezadnjaski narod, ki nima druge
skrb, kakor ovirati druge, čeprav ovira s tem sa-
mega sebe.

In za to naj bi bili hvaležni? Zato naj bi sla-
vili Šustersi in spoštovali Ploja? Sleparstvo naj
bi postavljali na narodne altarje? — Žalostno za
nas, če so na Slovenskem taki tepci, da delajo to.

Pa je še tretje vprašanje: Kakšen uspeh more
imeti ta obstrukcija? Če niso v nasprotnem taboru
same stare babe, ne more biti uspeh nič drugega
kakor velikanska blamaža. In že danes k-žejo vsa
znamenja, da bo res tako. Saj ni treba nič drugega,
kakor da žrtvujejo druge stranke sedaj par noči v
proračunskem odseku in potem par noči v zbor-
nici in slavna slovenska obstrukcija gre po copo-
tah, polom je gotov in Slovenci smo za eno bla-
mažo bogatejši. Hvala našim poštenim klerikalcem
in modrim liberalcem.

Odkar komandira slovensko politiko slavni
Šustersi, ne doživlja slovenski narod sploh nič
drugega kakor blamaže. Od poraza do poraza
vodi ta vitez Ivan slovenski narod. Tudi
prej nismo doživljali bogve kakšnih uspehov; am-
pak polagoma smo le napredovali. Odkar je
Šustersi vrhovni komandant in odkar
mu Hribar s svojimi ljudmi leze pod
kuto, pa ne zanjemo nič kakor blamaže,
poraze in sramoto. Švindi na eni in konfu-
zija na drugi strani — to je sedaj oboje slo-
venske meščanske politike.

In slovensko vseučilišče? Ob tem grandioznem
sleparstvu bo narod izumrl, preden doživimo le en
slovenski semester. Le dva slovenska soci-
alna demokrata naj bi bila v državnem
zboru in prišli bi do slovenskega vseučili-
šča prej kakor z vso to armado «na-
rodnih junakov».

Obrnite žepe, Avstrijci!

Avstrijski državni zbor je sprejel proračun za
leto 1910. To smo že sporočili. Ker se je pa pro-
računska razprava v odseku in v zbornici dolgo
vlekla in so se razne točke do končnega glasovanja
izpremenile, so gotovo mnogim čitateljem številke
izginile iz spomina. Če se pa hoče poznati naše
državno gospodarstvo, so vsaj glavne številke ne-
izogibno potrebne.

Po predlogu vlade je bil proračun tak:

Potrebnosti	2.691.499.477 K
Pokritje	2.649.456.741 »

Primanjkljaj 42.042.736 K

Po sklepih proračunskega odseka pa je dobil
proračun sledeče lice:

Potrebnosti	2.810.822.657 K
Pokritje	2.757.741.383 »

Primanjkljaj 53.081.274 K

Potrebnosti se je zvišala vsled tega, ker so se
postavile v proračun še sledeče svote:

a) Pri poglavju 6 na tekoče
leto odpadajoči del posojila za anek-
sijo Bosne in Hercegovine, ki ga je
večina dovolila dne 26. aprila 70.000.000 K

b) Pri poglavju 23 za obresti
državnega dolga 5.054.217 »

c) Pri poglavju 24 (trg. minist.)
prvi obrok za nakup nepremičnin
Ll ydovega arzenala 350.000 »

d) Pri železn. ministristvu od-
škodnina družbi državnih železnic
za investicije, material, železn. na-
prave 29.600.000 »

e) Pri poljedelskem ministristvu
državni donesek za povzdigo živino-
reje in za porabo živinskih pridel-
kov. 6.000.000 »

f) Pri poljedelskem ministristvu
za poddržavljenje zavoda za razben-
ciniranje 8.318.963 »

Skupaj 119.323.180 K

Napram lanskemu proračunu je letošnja po-
trebnost za 404.268.114 K višja. V aplošnem se
sicer letošnji proračun ne more primerjati z lan-
skim, ker so se v tem času podžavile nekatere že-
leznice in se je vsled tega moral zvišati proračun.
Ne glede na to se pa opaža znatnejše zvišanje od
lanskega leta pri sledečih postavkah:

milijonov kron	
Skupne zadeve (izredna vojaška potreb- ščina) za	70
Ministrstvo za notranje zadeve	7-0
Brambovsko ministristvo	11-4
Bogočastje	1-3
Pouk	9-3
Pošta in brzojav	16-3
Državni dolg	67-1
Poljedelstvo	7-9
Pravosodje	2-0
Javna dela	5-2

Pri vsem tem je treba poudarjati, da obsega
ta proračun šele majhen del vseh zahtev prelju-
bega militarizma. Na njegov račun gre v tem pro-
računu 81-4 milijonov kron (70 milijonov za skupne
zadeve, 11-4 milijonov za deželno brambo). Če pri-
stojemo temu 54 milijonov, ki so se vzeli iz blagajne,
da se je plačala odškodnina Turčiji, imamo 135
milijonov za aneksijo Bosne in Hercegovine. Na ta
račun gre nadalje 220 milijonov triletnega posojila
na državne zakladne liste. V jeseni pa se bo od
delegacij zahtevalo še 400 milijonov za vojaščino.

In da bodo delegacije dovolile tudi to, je povsem gotovo. Kajti kadar gre za zahteve militarizma, je ravno tako, kakor da bi bili meščanski poslanci sami feldvebli, ki dovoljujejo na komando, kar se zahteva od njih.

Volitve na Slovaškem.

Mnogo se je pisalo o zadnjih čudnih volitvah na Ogrskem. Boljši vpogled bodo čitatelji dobili po sledečih podatkih:

Slovaška ljudska stranka je postavila sledeče kandidate: V stupavskem okraju Ferdinanda Juriga, moravsko-svetojanskem Pavla Blaho, v seničkem Milana Hodža, v vrbovskem Milana Hodža, v hobrovskem Frana Skyčaka, v ružomerskem Mihaela Bajorja, v tiptovsko-sv.-mikulaskem Mateja M. Bella, v kulpinskem Stefana Nikoliča, v tovariskem Igora Štefanika. Imela je poprej 7 zastopnikov v teh krajih, katere je smatrali precej gotove za slovaško. Agitacija za zadnje volitve je bila slovaški stranki otežkočena radi tega, ker je ljudstvo računalo na neki preobrat, če se vrže do sedanja Košuth-Justhova stranka. Vendar bi bila zmagala vsaj s 7 kandidati, ako se volitve ne bi bilo vršile po receptu, ki je na Madžarskem sploh v navadi.

Pisalo se je že po listih o nepravilnostih, ki so se godile pri volitvah, ali jasen razlog se ni nikjer prav povedal. Vsakdo je bil presenečen po sijajnem izidu volitev v blagor vladne stranke in Khuen-Hedervaryja, ki se slavi kot političen ženij, ki z neko posebno lahkoto obrne še tako zamotan političen položaj sebi v korist. Vsakemu se sicer čudno zdi, kako to, da so se rabile pri zadnjih volitvah ogromne vojske in žandarmerijske čete in vendar ni prišlo nikjer do krvavega spopada. Volitve zadnjih dob so vse zahtevale človeških žrtev. Po Ogrski pokajo orožniški in vojaški strel in bodejo bajoneti, kadar se voli v parlament. Pri zadnjih volitvah, katere pa je vodila baje »čezlezna« roka in »spreten« duh Khuen-Hedervaryja, pa je prišlo samo na enem kraju do spopada; sicer so se volitve vršile naravnost vzgledno. Dasi se je recept Khuen-ja prej semintja rabil, se vendar še nikoli ni rabil tako nesramno in konsekvantno in v tako veliki meri kot pri zadnjih volitvah.

Recept, po katerem je K. H. prišel do ogromne svoje večine, je kratkoma to, da se je nevladnim volilecem onemogočilo voliti na sledeči način: Kortesiranje ali agitacija zadnjih dni pri volitvah je na Ogrskem tako živahna in tako pretirana, da pri tem nastajajo krvave rabuke. Korteši ene ali druge stranke prihajajo zadnje dni v spremstvu večjega števila pristavov, ki so pripravljeni tudi na boj in dobro založeni z denarjem. Delajo se shodi po krčmah in plačuje vino, žganje, pregovarjajo na vse mogoče načine volilci in pri takih prilikah pride do krvavih pretepov. Zato bi deloma bile opravičene neredbe političnih oblasti, ki zadnje dneve prepovedujejo kortesiranje v volilnih občinah; da se to kortesiranje ustavi, izdajajo politične oblasti prepoved, da ne sme noben tujec brez županovega dovoljenja vstopiti v gotove kraje in da se ta pristop ptujcev prepreči, treba žandarmerijske asistence. Vsak volilec mora imeti legitimacijo za pristop v volilni kraj. Pristop ima le volilec, ki se izkaže žandarmeriji z legitimacijo. Khuen je torej le konsekvantno in na debelo izvedel manever: Da se je namignilo političnim komisarjem, ne izdajati legitimacij volilecem, ki niso ylađi zvesti in dal nalog orožništvu, da ne sme pustiti nobenega skozi kordon na volišče, kdor nima legitimacije. Tako so Slovaki propadli v vseh okrajih, kjer volilci niso kompaktni pristasi slovaške stranke. Le tam, kjer je število nasprotnikov slovaške stranke minimalno, so prodrli njeni kandidati in sicer: Ferdinand Juriga, Pavel Blaho in Fran Skyčak. V vseh drugih okrajih pa, kjer se je spravilo večje število nasprotnih glasov skupaj, se je manever izvedel tako, da se slovaškim volilecem niso dale legitimacije in so se potem ti volilci z orožno silo držali proč od volišča.

Sedaj lahko vsak razume, zakaj so bile volitve tako mirne in zakaj je bilo treba toliko vojaških sil. Vsaka nemirna občina je dobila vojaški kordon in vladni nasprotni volilci niso dobili legitimacij. Četudi se je mnogo podkupovalo s pijačo, prigovarjanjem, kortesiranjem in z obljubami od strani vladne stranke, bi to ne bile dale Khuenu večine, le miren nastop Khuenja, da se je poslužil oborožene sile v največji meri ter obdal vse vo-

lilne občine z vojaškimi kordoni in da so »razumeli« politični komisarji svoje naloge, izdajati le volilecem vladne stranke legitimacije, le na ta način je razumljiv nepričakovani izid volitev.

Konec prih.

Politični odsevi.

* **Slovenska obstrukcija v proračunskem odseku** se doslej nadaljuje. V soboto se je sklenil med obstrukcionisti in strankami večine nekaj kompromis, po katerem se je v soboto zaključila seja po govoru poslanca Ploja. Sklenilo se je, da se seja nadaljuje v ponedeljek ob 10. dopoldne in da mora ta dan biti generalna debata zaključena. V torek pa se ima začeti s stvarnimi popravki. Pravi, da so stranke večine privolile v ta kompromis največ radi Poljakov, ki so švedno radi kanalov navskriž z vlado. Sicer je tudi slisati, da se pripravljajo med obstrukcionisti in vlado nekakšna pogajanja.

* **Dijaški kravali v Lvovu**, o katerih smo že v soboto poročali, so bili jako resnega značaja. Že pri prvem pretepu je bil ubit rusinski dijak Kocko. Zvečer so bile v mestu velike demonstracije, pri katerih je zopet nastopila policija in vojskstvo. V bližini rotovža je prišla neka 78 letna dmnarica v stisko in je bila tako stlačena, da se boje za njeno življenje. Neki delavec, ki je hotel poljskim dijakom zabraniti trganje rusinskih napisov, je bil s palicami tako tepen, da je težko poškodovan in se tudi ne ve, če bo okreval. Policija je zaprla mnogo oseb; 127 aretacij se je potrdilo. Med aretiranimi je osem rusinskih bogoslovcev, 80 juristov in filozofov, 32 srednješolcev in 7 tujih oseb. Lvovska policija je od začetka prepovedala vsako manifestacijo pri pogrebu ubitega dijaka Kocka. Pogreb bi se bil moral izvršiti čisto na tihem in brez velikega spreveda. Rusinski poslanci pa so posredovali pri ministrskem predsedniku in zagotovili, da bodo skrbeli za red pri pogrebu. Na to je policija preklcala svoj ukaz. O preiskavi se poroča, da je baje doguano, da se je streljalo samo z rusinske, ne pa s poljske strani. Da se mora verjeti temu poročilu, pa ni nikjer zapisano. Na vsak način je pa čudno, da so bili rusinski dijaki takoj zaslišani kot obdolženci, poljski pa kot priče.

* **Deputacija obrtnih društev iz Avstrije** je bila v soboto pod vodstvom predsedništva nižjeavstrijskega obrtnega društva pri ministrstvu za zunanje zadeve prositi, naj bi se čim prej sklenile trgovinske pogodbe z balkanskimi državami. Minister je deputaciji naznanil, da se pogajanje s Srbijo nadaljuje, s Črno goro pa da se bo v kratkem pričelo.

* **Grof Khuen-Hedervary** ima postati knez, če ima prašta »Bohemia« prav. To odlikovanje naj bi bilo plačilo za zasluge, ki jih je pridobil kot ogrski ministrski predsednik. Za zasluge, ki jih je dobil kot hrvaški ban, je dobil zlato runo, red, ki ga navadno dobivajo samo člani cesarjeve hiše.

* **V ogrskem državnem zboru** so bile v soboto interpelacije na dnevnem redu. Bilo je tudi nekaj kravalov. V sredo bodo odseki predložili svoja poročila, v petek se pa začne razprava radi adrese kralju.

* **Bosanski sabor** je imel v soboto kratko sejo. Podpredsednik Šola je posvetil rajnemu predsedniku Ali begu Firdusu spominski govor, prečital izjave sozolja in zaključil sejo.

* **Turška vlada** je določila, kakor poroča berlinska »Morgenspost«, od denarja, ki ga je država prevzela od bivšega sultana Abdul Hamida, 4 milijone funtov, t. j. približno 12 milijonov kron kot vojni sklad, če bi prišlo do vojne z Grško.

* **Iz ruske dume**. Včeraj se je дума s carskim ukazom odgodila do 18. oktobra. Predsednik dume Gučkov je odstopil, da nastopi kazen, ki mu je prisojena radi dvohoja, ki ga je imel z grofom Uvarovom.

* **Japonska anektira Koreje**. Po posebni pogodbi je korejski cesar izdal ukaz, da se izroča policijska uprava v deželi japonskemu cesarju. To se smatra za prvi korak anektiranja. Popolnoma aneksija se izvrši, ko bo Japonsko imelo dovolj močne garnizije v deželi.

* **193 krstov valod povedanji**. Uradno se je konstatiralo, da je ob zadnji povedanji v županiji Krasso-Söreny 193 oseb izgubilo življenje. 22 oseb se pogreša.

* **Bombo je našla španska policija** v Barceloni v sredo. Transportirali so jo v navadnem policijskem vozu. Na poti je pa eksplodirala in ranila mnogo oseb.

* **V Maroku** je bil dne 23. junija boj med Francozi in Maročani. Francozi so imeli 13 mrtvih in 71 ranjenih.

* **V Meksiku** je bil za predsednika republike zopet izvoljen Diaz, za podpredsednika pa Corral. Diaz velja za hudega tirana. Znan je kot strupen sovražnik socializma.

* **Rusija in Japonska** sta sklenili pogodbo, v kateri si zagotavljata status quo v Mandžuriji in v ostalih azijskih pokrajinah, kjer se križajo koristi Japonske in Rusije. Pogodbo je povzročilo zbližanje Zedinjenih držav s Kitajsko.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— **Krasen pogreb** so priredili državni železničarji svojemu ponesrečenemu sodrugu Borovnici, o čigar smrti smo zadnjič poročali. Mrtvo truplo se je z Dovjega z železnico prepeljalo v soboto na ljubljanski državni kolodvor, odkoder je bil pogreb ob 5. popoldne. Oskrbelo ga je pogrebno društvo državnih uslužbencev v Ljubljani. Predzaložniki so se nosili venci, ki so jih darovale organizacije, med njimi dva z rdečimi trakovi, ki so se nosili razpeti. Potem so korakali v službeni obleki v dolgem sprevodu tovariši ponesrečenca, poduradniki, uslužbenci in delavci. Ob vozu so nosili železničarji v paradni opravi goreče svetilke; za mrtvaškim vozom je šlo nekoliko železniskih uradnikov, pa zastopniki stranke in organizacij ter v nepregledni vrsti ostali žalujoči. Lepi spoved je povsod napravil velik vtisk. Pokopan je bil pokojnik na novem pokopališču pri Sv. Križu, kjer je po končanih obredih spregovoril sodrug Etbis Kristan nekoliko primernih besed v slovo. Pogreb je pokazal, kako priljubljen med svojimi tovariši je bil rajni Borovnica, ki je bil tudi zvest in delaven član železničarske organizacije, za katero si je zlasti v Ški pridobil lepa zasluge. Tovariši mu ohranijo časten spomin.

— **Kadar so klerikalci v zagati**, takrat začne »Slovenec« rohniti in napadati socialno demokracijo, da bi odvrnil pozornost od sebe in od svojih polomov. Tako se je tudi v soboto z vsoto sivozvestjo zaletel v socialno demokracijo v Avstriji in na Ogrskem. Če bi ne bil dobil navidezne prilike za to v bližini, bi se bil pa spravil nad socialiste na Francoskem ali pa v Ameriki. Toda klerikalni postenjakoviči ima s svojim obrekoivanjem malo sreče. Človek mora biti že velik nevednež, da »Slovenec« laži kaj zaležejo pri njem. V soboto n. pr. trdi, da so trije ogrski socialistični voditelji sklepali z Andrašijem kompromis radi pluralne voline pravice, ker — so se bali za svoje mandate! Če bi Ogrska bila nekje za Novo Zelandijo, bi ne bila »Slovenec« zameriti taka ignoranca. Toda o deželah naše monarhije bi že moral biti nekoliko boljše podkovani in vedeti, da v ogrskem državnem zboru socialni demokratje sploh nimajo in se niso imeli nobenega mandata. Kako naj se človek boji, da bo izgubil nekaj, česar nima? — Podobna obrekoivanja razširja pač tudi drugo časopisje. Raztresli jih je neki Aljari, ki je bil lani na strankinem zboru izključen iz stranke. Koliko verjetnosti je pripisati takim trditvam, si je lahko misliti! Če bi bilo kaj na njih, ki je bil Aljari gotovo na strankinem zboru porabil v svojo obrambo. »Slovenec« pa mora gnati svoje podlost do konca; svoje lopovščine zaključuje, rekoč, da se mora pri vsakem dejanju socialne demokracije vprašati: »Was haben sie dafür bekommen?« Besede niso zrasle na »Slovenčevam« zelniku. Tudi že davno niso originalne. Ampak rabiti jih more kar za cele stranke le tako zalumpati, barabski list, kakršen je »katoliški« Slovenec. Pa klerikalci bodo pač iz lastne izkušnje vedeli, kaj se vse dobi za denar in druge vrednosti.

— **Deželni glavar Šuklje** je definitivno odložil svoj državnozborni mandat. Njegovi volilci se zaradi tega menda ne bodo jokali; saj so komaj vedeli, da imajo zastopnika v državnem zboru.

— **Klerikalno slogo** je popolnoma slana vzela. Splošno je znano, kako so bili naši klerikalci včasih zatelebani v dunajske krščanske socialce. V »Slovenec« je bil včasih sam Lueger pa Lueger. Ko je ta umrl, je dr. Krek napisal članek, s katerim je slavil ne le Luegerja, ampak tudi krščansko-socialno stranko kot vzor vseh vzorov. Kdo bi si bil takrat mislil, da se bodo v tako kratkem času naši Krekovci pa Luegrovci gledali kakor pes in mačka in grizli vzajemno do krvi? A zdaj se ravnsajo, kakor da se potrgane vse katoliške vozi in ubegi »jetnik v vatikanu« se mora zjokati, če zve, kako se koljejo njegove evdice. V soboto se naši klerikalci slisali v državnem zboru, da se namerava njihovi obstrukciji na ta način priti v okom, da bo odsek zboroval noč in dan, dokler ne veši svoje naloge. Takoj se je Gostinčar spomnil, da je kristjan, pa je interpeliral, če je res, da misli odsek zborovati tudi v nedeljo. Ona da mora ugovarjati, češ, kako naj gre k maši, če bo v nedeljo reja. Krščanski socialci Proháčka se je ponorčeval, rekoč: »Saj greste lahko v Marijino Celje«. Pomislite, bralci! Krščan—ski socialci, pa se takole roga svojemu krščan—ske—mu bratu! Seveda je to pobožnega Gostinčarja silno spekle in nastal je prepir med brati, da je moral biti božanski užitek za »jude« in »nevernike«. Ubegi Gostinčar je pa baje ves nesrečen od strahu, da zamudi mašo. Po hodnikih parlamenta so v soboto videli tavati neko temno, omahujočo postavo, ki je neprenehoma tarnala: Kaj bo z mojo dušo? — Nekateri menijo, da je nesrečnik bil naš Gostinčar. In to imajo na vesti krščanski ljudje! To je hudo!

— **Ljubljanska jeunesse dorée**, ta mladinska smetana naše »intelligence«, ki hoče sicer verjeti za posebno narodno, ima navade, ki niso nič drugega, kakor skrajno brezumna kopija najbolj trapahtih in odurnih burševskih navad. Najlaže človek to opazuje po ljubljanskih kavarnah, kjer

se mladi gospodje vedejo kakor zganjarji v zakotnih beznicah, misleči pa, da kažejo o sirovim razgrajenjem in razsajanjem se nekako duhovitosti. Če zapravljajo gospodiči denar, ki ga niso zaslužili z delom, razlivajo vsakovrstne snopse po mizah in tleh, pobijajo kozarce in druge posode in strupeč si z alkoholom tisto, kar se včasih evfemistično imenuje «možgani», se ne da o tem mnogo debatirati. Če bi bili gospodje res inteligentni, bi se jim dale dopovedati, ako se že sami ne domislijo, da vsaj ni okusno, na tak tepčast in oduren način v kratkih urah zapravljati svoto, za kakršne mora priden delayec garati po celo leto in dalje. Ampak z našo zlato mladino bi bilo brezuspešno debatirati o tem. Pač pa se od gospodičev lahko zahteva, da zapravljajo denar, o katerem ne vedo, kako težko so morali drugi delati zanj, vsaj tako, da ne nadlegujejo gostov, ki so prav pred kratkim iz neke ljubljanske kavarne trumoma bežali, ker niso mogli vztrajati v norisnici, v katero je tuleče in ropotajoče omizje mladih gospodov izpremenilo lokal. Rekli smo, da so se take navade razvile pri nemških burših, ki se zde sami sebi tembolj častiljivi, čim več semeštrov so ukradli ljubemu bogu. A tudi burši ne smejo uganjati takih brutalnosti v dostojnih lokalih, temveč se morajo z njimi skrivati po svojih «pajulih». V kavnarjah, kjer so na razpolago časopisi, revije, leksika i. t. d., se hoče menda gostom dajati prilika, da se jih lahko poslužijo. Če bo pa vsakemu čitatelju tolpa elegantnih pljancev onemogočilo čitanje in vsak mirni razgovor, se utegne zgoditi, da bodo zlati mladeniči enkrat dobili nauk v taki obliki, da se bodo hitreje iztreznili nego navadno kurirajo svoje boleče lase. Barabstvo je barabstvo, tudi če je obleka do zadnje podrobnosti prikojena po najnovejši modi.

Goriške vesti.

Srborit pop. Iz Pavme nam pišejo: Od kar se je pri nas ustanovila podružnica Delavskega izobraževalnega društva v Gorici, je naš nunc gospod Janez tak, da ne pozna več samega sebe. Kakor večina naših neizobraženih popov, je tudi on glede na socializem tako neveden, da ga mora človek pomilovati. Toda naj bi že bilo, da nič ne zna, nevednost posameznika je njegova privatna zadeva. Ampak gospoda Janeza navaja njegovo neznanje, da ob vsaki priliki napada socialiste ter da ne mine nobena pridiga, da ne bi rohnel in besnil proti socialistom. Najhujiši trn v peti so mu pa tista dekleta, ki sodelujejo pri našem dramatičnem odseku. Očita jim, da ne hodijo v cerkev, da so razuzdana i. t. d. Mi se nečemo za danes posluževati njegove sirove metode. Samo mirno, popolnoma mirno mu priporočamo, naj pusti naša dekleta pri miru, ker vedo brez njega, kaj jim je storiti. Gospod Janez naj rajše pazi na svoje Marijine hčere, pri katerih dobi nemara več snovi za svoje pridige kakor pri naših dekletih. Saj je že star pregovor, da naj vsak najprej pometa pred svojimi pragom. Imamo pa z gospodom Janezem še drug obračun. Dne 25. m. m. je sedelo nekoliko mladeničev na nekem voglu v vasi, kakor je po deželi sploh navada, pa so čitali časopise. Naenkrat, ne da bi mu bili sploh kaj storili, privihra gospod Janez in zakriči: «Socialisti so tatovi, ki bi radi vse okradli, če bi le mogli.» Mladenice so te infamne besede tako osupnile, da so se kar spogledavali. Odgovora mu niso dali, ker je pač težko odgovarjati z besedo na tako nesramnost. Ampak naj gospod nunc ne misli, da so se ga ustrašili. Za nje kakor za nas je le vprašanje, kako more biti človek, ki je sposoben za tako sirovo pavšalno, nekrščansko in nečloveško žaljenje, «hožji namestnik». Če on ne ve, kaj in kdo so socialisti, kar je dosti žalostno, naj nikar ne misli, da žive v Pavmi sami navedneži in zarukanci. Njegova obrekovanja se tudi ne bodo tako mirno prenašala, kakor se mu morda zdi. Za danes naj vzame na znanje naš opomin. Če pa ta ne zaleže, bomo napeli druge strune, da mu bo zabrnelo v ušesih. Ravnajte se po tem, vi čudni izvolsjenec gospodov!

Dnevne vesti.

Lloydov parnik «Trieste», o katerem se deset dni ni vedelo, kaj je z njim, je v soboto s pomočjo drugih bark pripul v Bombaj. Parnik je bil v silnem viharju in so se mu pokvarili stroji. Na srečo se mostu in potnikom nič ni zgodilo. Ko je prišla v Trst vest, da je ladja rešena, je zavladovalo v mestu veliko veselje.

Zadnje vesti.

Obstrukcija v proračunskem odseku. Dunaj, 4. julija. Danes se je obstrukcija nadaljevala po programu, ki je bil dogovorjen v soboto. Namreč tako, da se je končala generalna debata. V razpravi je govoril tudi poslanec sodrug Nemec, ki je slovenskim klerikalcem povedal bridko resnico, da s svojo obstrukcijo ravno tako pomagajo Bienenrthu, kakor smo mu pomagali lani. Jutrišnja seja se ima začeti s stvarnimi popravki.

Sestre Kandida, katero so zaprli vsled ovadbe nekaterih veletrgovcev, da jih je prevarila za velike svote, ki jih je porabila za svoje dobrodelne zavode, je izpuščena na svobodo proti kavčiji. Vsa stvar se ni tako pojasnjena, da bi se mogla izreči sodba.

Dunaj, 4. julija. Med poslanci se širijo vsakovrstne govorice o kompromisih in podobnih rečeh. Kontrolirati se te vesti ne daje, ker prizadeti poslanci sami ne vedo nič natančnega. Klerikalci so že začeli spletkariti proti liberalcem, češ da njihovo sodelovanje pri obstrukciji ni odkritosrčno. Tudi vest, da hoče Kreck predlagati definitivno reformo poslovnika, se zopet razširja.

Dunaj, 4. julija. Spor Poljakov z vlado še ni končan. Danes ima biti posvetovanje med Bienenrthom in zastopnikom Poljskega kola; od tega je odvisno, kakšno stališče zavzamejo Poljaki v bodoče napram vladi. Poljakom ne gre v tem boju za nikakršna načela, ampak le zato, da se ne izpremeni sklep o gradnji kanalov, od katerih pričakujejo še več profita, nego so ga že imeli.

Dunaj, 4. julija. V vladnih krogih se neprenehoma napoveduje, da se pošlje zbornica na počitnice, ako se slovenska obstrukcija ne užene v kozji rog. Ker si Bienenrth še nikdar ni znal sam pomagati, je prav lahko mogoče, da se to zgodi. To seveda ne bo nič pametnega, ampak vsa nepoštenost obstrukcije bi tedaj pač ostala očitna. Naravno je, da pride vprašanje slovenskega vseučilišča tem kasneje na dnevni red, čim manj bo državni zbor zboroval. Vsak človek zdravih možganov mora torej spoznati, da je slovenska obstrukcija res boj zoper slovensko vseučilišče. (To je seveda popolnoma jasno zdravi pameti. Jasno je tudi slovenskim klerikalcem in ravno zato, ker se zavedajo, kakšno politično lumparijo so stari, bi v svojem božjastnem «Slovencu» radi odvrgli pozornost od sebe pa se dero o «nemškutarski» socialni demokraciji. To se pač imenitno podaja klerikalcem, ki še nikdar niso bili drugače Slovenci kakor s svojim dolгим jezikom. Ko je v septemberskih dneh njihov Jeglič pisal Barbotu tisto znano pismo radi kazinskih sip, pa niso imeli glasu, da bi bili označili nemškutarstvo svojega škofa. Ko so se družili z dunajskimi krščanskimi socialci, niso bili nemškutarji! Ko so si dali od ljubljanske sparke zidati kapelice, niso bili nemškutarji! Ko so zagovarjali poreskega škofa Flappa, so bili Slovenci! — Hinavščina klerikalcev je tako stara kakor klerikalci sami; največja pa je takrat, kadar se hočejo ljudstvu predstavljati kot brambovci za narodne pravice. Takrat ta hinavščina že smrdi. Op. ur.)

Praga 4. julija. Da slovenski obstrukcionisti v Slovenski Enoti nimajo prave zaslombe, kaže češko klerikalno glasilo «Čech», ki objavlja oster članek nekega poslanca proti obstrukciji.

Slovenski kongres. Sofija, 3. julija. Naznailo prijatelja Todorova, da se ne udeleži slovenskega kongresa, ki se ne upa dotakniti rusko-poljskega in srbsko-bolgarskega vprašanja in kjer se imajo častiti najhujiši reakcionarci iz Rusije, je napravilo velik vtisk. — Tudi hrvaško-srbska koalicija so po želji Khuen Hedervaryja ne udeleži kongresa. (Radovedni smo, kaj poretke sedaj naši narodnjaki o slovanstvu srbsko-hrvaške koalicije.)

Ogrska zbornica. Budimpešta, 4. julija. Kosut agitira za obstrukcijo proti rekrutnemu zakonu. Justhovci hočejo pri adresni razpravi razviti obsirno debato o splošni volilni pravici in prisiliti Khuen Hedervaryja, da brez ovinkov označi stališče vlade v tem vprašanju.

Velika nesreča pri požaru. Budimpešta, 4. julija. V občini Jasz Ufalu se je včeraj primeiril grozna nesreča. V občini je nastal požar; skoraj sočasno pa se je dvignil silen vihar, tako da je bilo nemogoče gasiti. 43 hš, 30 skednjeve, cerkev, faroz in mnogo gospodarskih poslopij je zgorelo. Požar pa je zahteval tudi mnogo človeških žrtv. Natančno število ponesrečenih še ni dogano, utegne pa biti okrog šestdeset ranjenih. Mrličev so dolej potegnili 3 izpod razvalin. Med njimi je neka 81 letna žena, katero je tramovje razpadajoče hiše ubilo v postelji. Dvoje otrok je zgorelo v nekem skednju. Dve ženi sta zgoreli, ko sta hoteli reševati svojo lastnino. Med težko ranjenimi je tudi župnik Zilinsky, ki mu je padel goreč tram na glavo.

Rudniška nesreča na Nemškem. Berlin, 4. julija. V Pöcklinghausenu je v Ludvikovem rovu nastal požar. Trije delavci so mrtvi, dva sta tako težko ranjena, da je malo upanja zanja.

Železniška nesreča. Limec, 4. julija. Včeraj po noči se je neko krščansko-socialno društvo odpeljalo odtod h kraljevskemu jezeru. V postaji Frankenmarkt je vlak trčil ob neko predprežno lokomotivo. Stroj, tender in prvi osebni voz so skočili iz tira. Štirje železničarji, ki so opravljali službo, so težko ranjeni. Vlakovodji sta zdrbljeni obe nogi, revizorju je stlačena roka, nekemu uradniku se je razdrobila lčna kost in pretresli možgani; ranjen je tudi prvi sprevednik. Od izletnikov so trije neznatno poškodovani.

Kelmaraju. 4. julija. Trije delavci so pri postaji Schalkomühle, ko so šli domov, prišli pod vlak. Prvi je bil na mestu mrtve, drugi je

kmalu potem umrl, a tretji je tako poškodovan, da ne bo okrevl.

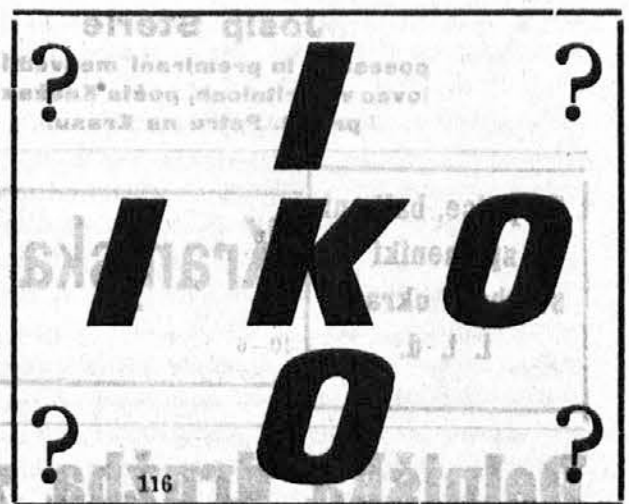
Kolera na Ruskem. Peterburg, 4. julija. Kolera se na Ruskem strašno širi. V Harkovu je obolelo 460, v tavrjski guberniji 515 ljudi. Več kakor polovica jih je umrla.

Shodi.

Tržič. V nedeljo, 10. t. m. ob 3. popoldne je v gostilni pri Pelarju javen shod, na katerem bo poročal sodrug Tokan iz Ljubljane o položaju industrialnega delavstva. Delavci in delavke, udeležite se tega shoda v čim največjem številu in agitirajte med tovariši za obilno udeležbo.

Socialni pregled.

Mizarski boj v Ljubljani. V nedeljo popoldne je bil v dvorani «Mestnega Doma» jako dobro obiskan mizarski shod, ki je imel sklepati, kaj naj lesni delavci store v pričo dejstva, da so ostali mojstri gluhi za vsako pametno pobotanje in da so celo odklanjali vsako obravnavo z delavci. Sodrugi Tokan je obsirno poročal, kako je nastalo sedanje gibanje. Ker je pred tremi leti sklenjena pogodba potekla, je organizacija lesnih delavcev vprašala, kaj mislijo delodajalci o podaljšanju pogodbe, oziroma o novi pogodbi. Naravno bi bilo, da bi po treh letih, v katerih je draginja neprenehoma naraščala, delavci dobili kako zboljšanje; toda podjetniki so celo hoteli, da bi se v delavnicah, v katerih so nekoliko boljši pogoji, razmere izravnale s slabšimi. Diktirali se svoje zahteve, o pogajanju pa kratkomalo niso hoteli slišati ničesar. Mizarska organizacija, ki je kljub raznim težavam napredovala, seveda ni mogla dovoliti take igre z delavstvom. Ker so mojstri še v soboto stali na stališču, da se ne pogajajo, ni kazalo nič drugega, kakor da odloči boj in bilo je že sklenjeno, da se razglasi za pondeljek mizarska stavka. Med nedeljskim zborovanjem je pa nenadoma prišlo naznanilo mojstrov, da imajo ob 11. popoldne v Unioni svoje posvetovanje in da vabijo tudi delavsko mezdno komisijo tja na pogovor. Vsled tega je sodrug Tokan v imenu organizacije predlagal, da se sprejme to vabilo, da se pa ne stori nič odločilnega, dokler ne bo znan uspeh pogajanj. Delavci naj se torej v pondeljek ob 7. zjutraj zbero pred svojimi delavnicami pa naj korporativno odkorakajo k «Levu», kjer se jim naznani, kako so se končale obravnave. V enakem zmislu je tudi govoril sodrug Elbin Kristan, dokazujoč, da je stališče mizarjev popolnoma opravičeno in da je zopet prišel trenutek, ki pokazuje, čemu potrebujejo delavci svoje organizacije in kakšne morajo biti. Mezdna komisija je na to odšla na pogajanje z mojstri. To se v nedeljo ni zaključilo, ampak se bo nadaljevalo v četrtek zvečer, tako da bodo delavci v petek imeli sklepati. Do tistega časa se v ljubljanski mizarski obrti ne dela, ker morajo delavci čakati, kakšen bo uspeh pogajanj.

Za gostilno Delavskega doma v Trbovljah

se išče

spretna gostilničarka

ki pa mora položiti primerno kavčijo.

Ponudbe je poslati do 10. julija t. l. na Občno konsumno društvo v Trbovljah.

Odbor.

Samostalni, izurjeni

stavbeni, umetni in okovni ključavničarji se sprejmejo.

Potni stroški se plačajo naprej. Ponudbe pod „Schlosser 791“ prevzema Rudolf Mosse, Annoncen Expedition, Dunaj I., Seilerstätte 2.

Izjava.

Izjavljam, da nisem nikoli govoril, da je gospod Ivan Kocmur, tajnik okr. bolniške blagajne v Ljubljani, zapravil 1500 kron od „Rdečega Prapora“ ali sploh raznašal o njem kakih drugih nepoštenosti. — Obžalujem, da se podtikajo meni tako neresnične govorice, ker jaz nisem v stanu o gospodu Kocmurju nič slabega povedati, temveč ga v vsakem oziru zelo visoko čislam.

Dovoljujem, da se ta preklic na moje stroške objavi v listih, ki se čitajo v tobačni tovarni, ako to zahteva gospod Kocmur.

Josip Buda,

delavec v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani.

lv. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

— Ceniki zastoj in franko. — 19

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Fran Pohl

konjski mesar v Ljubljani, Metelkova ulica šte. 4. 12-4

prodaja konjsko meso po sledečih cenah:

meso za golaš	kg po K	—72
„ „ pečenke	„ „	—80
„ „ zrezek	„ „	—80
pljučna pečenka	„ „	1—
prekajeno meso	„ „	1—
salami	„ „	1-20
klobase kos po	„ „	—20

A. Zupančič

knjigovez v Ljubljani

Slomškova ulica hiš. šte. 31

priporoča svojo nanovo urejeno

*** knjigoveznico ***

za prijazna naročila vsakovrstnih v knjigoveško stroko spadajočih del. 10

Razun vezanja raznih knjig za knjižnice in šolsko rabo se še posebno priporoča za naročila trgovskih knjig (protokolov), različnih map, vzorčnih knjig in vsakovrstnih kartonov. Izdeluje tudi okvirje in passepartout, prikladne za različne podo, fotografije i. t. d.

Cene nizke.

Postrežba točno

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja je porok poleg rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso svojo davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča, denar mladoletnih otrok in župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica hranilne vloge obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama in ga vlagatelj ne zaračuna. Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovane prenehale.

Posoja se na zemljišče po 5 % na leto in proti amortizovanju posojila po najmanj 1/4 % na leto. Dolжник more poplačati svoj dolg tudi poprej, ako hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. — Mestna hranilnica izdaja lične

domače hranilnice

Priporočamo jih zlasti staršom, da z njimi otroke navajajo k varčnosti. — V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljalata slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska je v lastni palači v

Prešernovi, prej Slonovi (Elefantni) ulici št. 3.

Stopnice, balkoni
spomeniki
stavbeni okraski
i. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

v Ljubljani.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah
barvaste plošče
i. t. d.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon šte. 188.

v Ljubljani

Telefon šte. 188.

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z največjimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezčnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopel i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenciji za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.

